

Türkmenistanyň Prezidenti Serdar BERDIMUHAMEDOW:

— BIZ DÜNYÄNIŇ ÄHLI ÝURTLARY WE HALKLARY ÜÇIN AÇYKDYRYS!

ÝAŞ DIPLOMATYŇ SESI

Biziň baş maksadymyz Watana gulluk etmektir! **METBUGAT — ELEKTRON GAZETI**

THE VOICE OF YOUNG DIPLOMAT

Our main goal is to serve the Motherland! **ELECTRON NEWSPAPER**

Esaslandyryjysy — Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary instituty

Elektron gazet 2020-nji ýylyň 1-nji oktýabryndan bäri çykýar

№13 (63) 2023-nji ýylyň 10-njy maýy

Syýasy teswir

***

7-nji maýda hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow bilen Russiýa Federasiýasynyň Prezidenti Wladimir Putiniň arasynda telefon arkaly söhbetdeşlik boldy. Prezidentler Beýik Watançylyk urşunda gazanylan Ýeňiş günü bilen birek-biregi mähirli gutlap, iki ýurduň halklaryna abadançylyk we rowaçlyk baradaky arzuwlaruny aýtdylar. Russiýa Federasiýasynyň Baştutany türkmen kärdeşini Beýik Ýeňiş 78 ýyllygy mynasybetli Moskwada geçirilmegi meýilleşdirilýän çärelerе gatnaşmaga çagyrdy.

***

9-njy maýda hormatly Prezidentimiz 1941 — 1945-nji ýyllaryň Beýik Watançylyk urşunda gazanylan Ýeňiş hormatyna Russiýa Federasiýasynyň paýtagty Moskwa şäheriniň Gyzyly meýdançasynda geçirilen dabaraly harby ýörişe gatnaşdy. Ýeňiş günü mynasybetli guralan çärelere Belarus Respublikasynyň, Gazagystanyň, Gyrgyz Respublikasynyň, Täjigistanyň, Özbegistanyň we Ermenistanyň ýokary derejeli wekiliýetleri hem gatnaşdylar. Gyzyly meýdançadaky dabaraly harby ýöriş tamamlanandan soň, hormatly Prezidentimiz GDA-nyň döwlet Baştutanlary bilen bilelikde, uruşda gahrymanlarça söweşip wepat bolan «Näbelli gahrymanyň» ýadygärligine gül goýmak dabarasyna gatnaşdy. Ýeňiş gününde geçirilen dabaralar geçmişi aýrylmaz baglanyşykly bolan ýurtlaryň arasyndaky dost-doganlygyň derejesini ýene bir gezek açyp görkezýän waka hökmünde taryha möhürlener.

«Ýaş diplomatyň sesi».

TÄZELIKLER
НОВОСТИ
NEWS

ЗАВЕРШИЛАСЬ НЕДЕЛЯ РУССКОГО ЯЗЫКА

■ 3 мая текущего года в Институте международных отношений МИД Туркменистана завершила свою работу Неделя русского языка. Мероприятие, посвященное концу предметной недели, состоялось при участии преподавателей кафедры мировых языков института, а также студентов-активистов, проявивших желание прочесть стихотворения русских классиков и современных авторов. Следует отметить, что также на мероприятии прозвучали русские песни в современном стиле в исполнении самих же студентов. Также стоит упомянуть, что само мероприятие прошло в духе воодушевления, и все выступления были приняты бурными аплодисментами. В конце мероприятия организаторы поблагодарили учащихся за активность на мероприятиях, состоявшихся в рамках Недели русского языка, а учащиеся, в свою очередь, высказали искреннюю признательность за их организацию.

ACQUAINTING EVENT WITH SOKA UNIVERSITY OF JAPAN

■ On 5 May, 2023, a meeting with Japan's leading higher educational institution Soka University to the students of the Institute of International Relations of the Ministry of Foreign Affairs of Turkmenistan at hybrid format was held at the conference hall of the Institute of International relations of the Ministry of Foreign Affairs of Turkmenistan. Lecturers and students of the National School of Turkmen diplomacy and also students of Japan language specialty of the Dowletmammad Azady Turkmen National Institute of World Languages participated in this meeting. The rector of the Institute of International Relations of the Ministry of Foreign Affairs of Turkmenistan, candidate of historical sciences, J. Gurbangeldiev made a speech on the results of his visit to Japan from April 25 to 30, 2023. So, the participants listened to the meaningful speeches of the lecturer of Soka university of Japan, graduate of the Dowletmammad Azady Turkmen National Institute of World Languages, S.Seyidova, student of exchange programme turkmen student of Soka university, O. Hydyrova through online as well as here the 3rd year student of the Faculty of International Journalism, Y. Babamuradova made a speech dedicated to Turkmen-Japan cooperation in sphere of education and science.

TALYP TÜRGENIMIZIŇ HALKARA ÜSTÜNLIGI

■ 2023-nji ýylyň 4-7-nji maýy aralygynda Türkiýe Respublikasynyň Stambul şäherinde Aşihara karate boýunça geçirilen Ýewraziýa çempionatyna Türkmenistanyň milli ýygyny toparly gatnaşdy. Milli ýygynyň düzüminde Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutunyň Halkara ykdysady gatnaşyklary fakultetiniň II ýyl talyby Dürdäne Nazargylyjowa hem ýaryşa gatnaşyp, I orna mynasyp boldy. Talyp deň-duşumyzyň gazanan ýeňişini bizi hasda buýsandyryýar. Oňa okuwlarynda, geljekki gatnaşjak sport çärelerinde üstünlik arzuw edýäris!

«Ýaş diplomatyň sesi».

HEPDÄNIŇ MÖHÜM WAKALARY

3-4-nji maýda paýtagtymyzdaky Söwda-senagat edarasynyň mejlisler zalında «Halkara ulag-üstaşyr geçelgeleri: özara arabaglanyşyk we ösüş — 2023» atly II halkara maslahat we sergi geçirildi. Türkmenistanyň Ministrler Kabinetiniň ýanyndaky Ulag we kommunikasiýalar agentliginiň «Türkmen Forum» hojalyk jemgyýeti bilen bilelikde guran forumyna dünýäniň 40 ýurdundan 400-den gowrak wekil gatnaşdy.

***

4-nji maýda hormatly Prezidentimiz sanly ulgam arkaly Ministrler Kabinetiniň nobatdaky mejlisini geçirdi. Onda şu ýylyň geçen dört aýynda ykdysadyýetimizde pudaklarynda alnyp barlan işleriň netijelerine seredildi, döwlet durmuşynyň käbir meseleleri ara alnyp maslahatlaşyldy.

***

4-nji maýda hormatly Prezidentimiz paýtagtymyzyň Olimpiýa şäherçesiniň Olimpiýa stadionynda Halkara futbol federasiýasynyň (FIFA) prezidenti Jani Infantino bilen duşuşyk geçirdi. Duşuşygyň dowamynda hyzmatdaşlygyň geljekki ugurlary barada pikir alyşyldy, şeýle-de myhman hormatly Prezidentimize FIFA-nyň ýörite futbol lybasyny hem-de resmi topuny, FIFA-nyň ýörite nyşanyny ýadygärlik sowgat hökmünde gowşurdy.

***

5-6-njy maýda Beýik Britaniýada iş saparynda bolan hormatly Prezidentimiz britan tarapynyň çagyrmagy boýunça Beýik Britaniýanyň we Demirgazyk Irlandiýanyň Birleşen Patyşalygynyň Patyşasy Karl III-ä we Şa aýaly-na täç geýdirmek dabarasyna gatnaşdy.

Turkmen-British bilateral relations are expanding with great deed of Arkadag Serdar

Diplomatic relations with Great Britain, one of the important partners of our country, were established in January 1992. At the same time, Great Britain continuously supports the Resolution on Permanent Neutrality of Turkmenistan, adopted at the 50th session of the United Nations General Assembly in December 1995, and the peace-loving policy of Turkmenistan, creative initiatives aimed at solving the important issues of our time.

The two countries have common interests in key areas of cooperation-politics, economy, energy and investment. Great Britain has one of the leading positions in the production of electrical equipment, in the field of electronics, nanotechnology, pharmaceuticals, finance and many other sectors of economy. Being a major exporter of high technologies, goods and capital, the United Economy, in turn, shows interest in importing chemical products, energy resources, textile and light industry products, initiates cooperation in large-scale projects as an investor as well as a direct participant.

British investments are mainly in the oil and gas sector in Turkmenistan. Burren Energy, which operates in the western part of the country, has a prominent position here. Turkmenistan actively involves the British company Gaffney, Cline & Associates for an independent audit of oil and gas resources, including on the area of the Galkynysh supergiant field.

Education and science are also important areas of Turkmen-British cooperation. Great Britain is implementing a number of programs in this area, including the successful Chevening scholarship program, which has allowed dozens of young Turkmens to get higher education and continue their studies at leading universities in Great Britain.

The visits of family members of Great Britain to Ashgabat, shows that Great Britain pays great attention to Turkmenistan. One of the examples is, in 1996, Charles, Prince of Wales did it, having visited to Ashgabat and ancient Merv.

The state visit of President of Turkmenistan to Great Britain, on May 5, 2023 has opened new page in Turkmen-Britain relations. President Serdar Berdimuhamedov, at the invitation of the British side, had a working visit to the United Kingdom to participate in the coronation ceremony of the king of the United Kingdom of Great Britain and Northern Island, Charles III and his wife, the Queen consort.

The participation of the President of Turkmenistan in the official celebrations on the occasion of the accession of the new British monarch to power is another clear evidence of the steadily developing friendly and mutually respectful bilateral ties. The first visit of a head of state to the United Kingdom confirms the great importance attached by both countries to the strengthening of productive contacts.

Interaction between Turkmenistan and the United Kingdom is based on mutual respect, trust and common positions on topical issues on the international agenda. The two states have common interests in the political, diplomatic, trade, economic and humanitarian areas, on the basis of which effective cooperation is consistently implemented.

Shasenem MEYLISOVA,
the 1st year student of the Faculty of
International Relations.

ULAG-LOGISTIKA MÜMKÜNÇİLİKLERİ – YKDYSADY ÖSÜŞİN GÖZBAŞY

Şu ýylyň 4-5-nji maýynda paýtagtymyzdaky Söwda-senagat edarasynyň mejlisler zalynda «Halkara ulag-üstaşyr geçelgeleri: özara arabaglanyşyk we ösüş – 2023» atly halkara maslahaty we sergisi geçirildi. Biz hem şol ýerde bolup, sergä gatnaşan bu ulgamyň wekilleriniň birnäçesi bilen guran söhbetdeşligimizi okyjylarymyza ýetirmegi makul bildik.

Maksat GELDIYEV,
Logist of the company
“Halkara Turkmen Logistic”:

— “Halkara Turkmen Logistic” is one of dynamically developing companies in the field freight transport and logistics. For the period it's successful existence, the company gained a reputation for being reliable and responsible partner both locally and international services market. The company's specialization includes freight forwarding services with international air, rail, road, maritime and multimodal cargo transportation. “Halkara Turkmen Logistic” has a large experience in freight forwarding for various directions. This type of transport service associated with support and organization a whole range of transportation activities cargo. Our task is to make the owners job easier for the owner of the goods and provide in the shortest possible time, the most reliable freight forwarding according to reasonable prices. Carriage of goods of any mode and type, constant control of cargo movement, development of schemes for fixing and transporting large-sized and heavy-weight cargoes, development of separate, routes and ways transportation for bulk cargoes, warehousing are our railway transportation services.

Dursun ÝAZHANOWA,
«Serpaly ýol»
hususy kärhanasynyň işgäri:

— Biziň hususy kärhanamyz ýörite ýük wagonlary arkaly ýükleri gatnatmak bilen meşgullanýar. Häzirki wagtda ýük wagonlarynyň üsti bilen Eýrandan getirilýän dürli görnüşli harytlaryň ençemesi Türkmenistanyň çäginde üstaşyr geçirilip, daşary döwletlere ugradylýar. Biziň kärhanamyznyň işgärleri harytlary barmaly ýerine abat görnüşinde, öz wagtynda elmek işine jogapkärli çemeleşýäler. Bilşimiz ýaly, häzirki wagtda ulag ulgamy boýunça hödürleňilýän hyzmatlary we bu ulgama degişli infrastrukturalary ýokary derejede ösdürmek ýurdumyzyň öňe sürýän esasy başlangyçlarynyň biri bolup durýar. Daşary ýurtly hyzmatdaşlar bilen bilelikde, utgaşykly sebit hem-de sebitara logistika ulgamyny döretmek, Merkezi Aziýany we Ýewropany, Hazar, Gara deňiz hem-de Baltika sebitlerini, Orta we Ýakyn Gündogary, Günorta hem-de Günorta-Gündogar Aziýany birleşdirýän döwletara üstaşyr geçelgeleri kemala getirmek boýunça iri taslamalar durmuşa geçirilýär. Geljekde biziň kärhanamyz hem Pribaltika döwletleri bilen hyzmatdaşlyk etmegi göz önünde tutýar.

Söhbetdeş bolan: Aýlar ATAÝKOWA,
Halkara žurnalistikasy fakultetiniň
III ýyl talyby.

The first king to be crowned in Westminster Abbey was Harold Godwinson in 1066.

2022-nji ýylda Türkmenistanyň çäginde geçýän üstaşyr ýükleriň möçberi 3,5 esse artdy.

MAGTYMGULY PYRAGY

BEÝIK SAKAŽURNALIST WE SAKAPUBLISIST ŞAHYR

Beýik akylдар Magtymguly Pyragynyň doglan gününüň 300 ýyllyk toýy golaýlaşdygyça intelligensiýa wekilleriniň bu ugurda şahyryň döredijiligine bagyşlanan ylmy ýa-da seljerme makalasy bilen çykyş edip, toýa sowgatly barmak hyjuwyna gurşalandyklaryny görmek bolýar.

räp, kyssa bilen ýazylan žanrlary öz içine alýan döredijilik işidir. Eýsem, bu ýerde edebiýatlyk niredede, žurnalistik, publisistik niredede? Bu barada Magtymgulynyň döredijiligine žurnalistik, publisistik nukdaýnazardan çemeleşmekde ýubileý modasyna kowalaşmak bar bolaýmasyn?! Ine, okyjyda dörräp biläýjek şeýle sowallaryň ruhunda Magtymgulynyň eserlerini gaýta-gaýta okanynda, şahyryň döredijiliginde žurnalistik we publisistik hamyrmaýanyň ýöne bir barlygyna däl, eýsem, bu barlyk bilen durşuna gurşalyp, gaplanyp alnandygyna göz ýetirýärsiň.

Şeýle bir sowalyň üstünde durup geçeliň. Eýsem, Magtymgulynyň döwründe gazet-žurnallar bar bolanlygynda akylдар şahyr şygryýet bilen bir hatarda, gazak nusgawy şahyry Abaý Kunanbaýew ýaly žurnalistik tekstleri, publisistik makalalary we kitaplary ýazarmydy? Elbetde, ýazardy. Emma Abaýdan ençeme onýyllyklar öň ýaşan Magtymgulynyň döwründe onuň ýaly şertler bolmandygy «Jebrut äleminde Jelil syryna» çenli köp hakykatlary bilen we olary ile aýdyp geçmegi missiýa hökmünde öz üstüne alan, bu missiýany «Sözüm aňlan yok diýp, ümsüm oturma, // Jahan giňdir, çendan bilende bardyr» diýen görnüşde beýan eden şahyryň bu işi goşgy formasynyň üsti bilen berjaý edilmeli bolupdyr. Hakykaty ile ýaýmagyň bu usuly bolsa dünýä jemgyýetçiliginde protožurnalistika, prožurnalistika diýlip atlandyrylan düýpli žurnalistik ugra gabat gelýär.

Eýsem, protožurnalistika we prožurnalistika näme? Bu baradaky gürrüňe geçmegi, ozaly bilen, žurnalistikanyň öz funksiyalary baradaky iki agyz sözden başlalyň.

S.G.Korkonosenko, Ý.P.Prohorow ýaly žurnalistsynas alymlaryň ýazmaklaryna görä, žurnalistikanyň wezipelerine, esasan, şu aşakdakylar degişlidir:

1. Aň-bilim ýaýratmak.
2. Hakykata we progrese gulluk etmek.
3. Jemgyýeti habarly etmek.
4. Seljermek we özgertmek.
5. Çeper-publisistik beýan etmek.
6. Okyjyny, diňleýjini ruhlandyrmak.

Biz Magtymgulynyň döredijiligini seljerenimizde, žurnalistikanyň şu esasy wezipeleriniň ählisiniň diýen ýaly şahyryň ruhy dünýäsine mahsus bolandygyny görýäris.

Görnüşü ýaly, žurnalistikanyň esasy wezipeleri habar bermekden, seljermekden we çeper publisistik beýan etmekden ybaratdyr. Ýöne bu wezipeleriň ýüze çykyşyna giň dünýä möçberinde, diňe meselä logiki däl-de, dialektiki seredilende bolsa, olaryň (habar berijilik, seljerijilik, çeper beýan ediş) tebigatda-da (durnalaryň gökden uçup geçmesiniň gysyň we ýazyň geljeginden, horazlaryň daňdan gygyrmasyň Günün dogjagyndan habar bermegi), irki žurnalistika bolan prožurnalistika, XVII asyryň başyndan bäri, dowam edip gelýän täze žurnalistika hem görmek bolýar.

Bularyň hemmesi meselä logiki däl-de, dialektiki seredilende, žurnalistikanyň habar berijiliginiň tebigatda hem mahsusdygyny, şeýlelikde, obrazly aýdanymyzda, tebigat žurnalistikasynyň hem bardygyna şaýatlyk edýär. Bular žurnalistikanyň hemmesiniň bir hatarda, gazak nusgawy şahyry Abaý Kunanbaýew ýaly žurnalistik tekstleri, publisistik makalalary we kitaplary ýazarmydy? Elbetde, ýazardy.

Eýsem, Magtymgulynyň döwründe gazet-žurnallar bar bolanlygynda akylдар şahyr şygryýet bilen bir hatarda, gazak nusgawy şahyry Abaý Kunanbaýew ýaly žurnalistik tekstleri, publisistik makalalary we kitaplary ýazarmydy? Elbetde, ýazardy.

Şeýle bir sowalyň üstünde durup geçeliň. Eýsem, Magtymgulynyň döwründe gazet-žurnallar bar bolanlygynda akylдар şahyr şygryýet bilen bir hatarda, gazak nusgawy şahyry Abaý Kunanbaýew ýaly žurnalistik tekstleri, publisistik makalalary we kitaplary ýazarmydy? Elbetde, ýazardy.

seljerme žurnalistikasynyň hem giňden ösmegine uly ýol açýar. Täze ölçegli gazetler XVII asyryda Belgiýada, 1609-njy ýylda Fransiyada, 1621-nji ýylda Angliýada, soňra Awstriýada we Germaniýada çap edilipdir. Şol gazetler kesgitli zygiderlilikde, meselem, hepdede bir gezek neşir edilipdir. Täze ölçegli ilkinji gazetler Magtymgulynyň ýaşan döwründen has öňräk döran hem bolsa, ykdysady-geografik şertler zerarly, Magtymgulynyň öz döwründe ol gazetler bilen aragatnaşykda bolup bilmändigi düşnükli. Ikinjiden, Türkmenistanda ilkinji gazetler XIX asyryň ahyrlarynda dörräp ugrapdy, ýagny 1895-nji ýylda «Zakaspiskoe obozreniye» gazet, 1899-njy ýylda bolsa «Ashabad» gazet çykylyp başlanýar. Türkmen dilindäki ilkinji gazet bolsa «Zakaspiyskaýa tüzemnaýa gazeta» görnüşinde 1914-1917-nji ýyllar aralygynda neşir edilýär. Häzirki zaman türkmen metbugatynyň kerwenbaşy hasaplanýan «Türkmenistan» gazet bolsa 1920-nji ýyldan çykylyp başlanýar. Soňky ýyllarda bolsa gazet-žurnallaryň sany görnetin artýar. Şeýlelikde, Magtymgulynyň döwründen soň döredilendikleri üçin şahyryň bu gazet-žurnallarda öz sözünü çap etdirdip bilmedigi hem düşnükli. Şoňa görä-de, «Hemedan daş bolsa, kadi ýakyn» diýlişi ýaly, Magtymguly bu kynçylygy çözme-giň ýoluny prožurnalistika usuluna ýüz urmakdan tapýar. Magtymguly il-halka aýtjak sözünü diňe bir ýol — prožurnalistikanyň goşgy ýolunyň üsti bilen beýan edýär.

Prožurnalistika dünýäniň žurnalistikany öwreniş ylmynda öňden bäri üstünde işlenilip gelinýän, bu ugurda eýýäm ençeme edebiýatlar ýazylan ugurdyr. Prožurnalistika sözünü köp ulandygymyza, bu sözün onuň bilen deň ulanylýan «protožurnalistika» sözünüň etimologik gelip çykyşy hakda söz açmak islegi döreýär. S.I.Ožegowyň we D.N.Uşakowyň düşündiriş sözlüklerinde «pro» sözi atlaryň we sypatlaryň öňüne goşulýan goşulma bolmak bilen, birinjiden, gadymyýete bolan zygiderli hereket we ikinjiden, turuwbaşlygy, gözbaşlygy aňladýan sözler hökmünde görkezilýär. Türkmençä terjime edeninde bu sözler «öň», «turuw», «gözbaş», «saka» manylaryny berýär. Munuň özi, bize «protožurnalist», «prožurnalist» sözleriniň türkmençä turuwžurnalistiki, sakažurnalistika diýen many görnüşlerde ýüze çykýandygyny görkezýär.

(Dowamy bar).

Tüçgeldi GUTLYÝEW,
Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutunyň mugallymy,
Türkmenistanyň at gazanan žurnalisti.

Magtymgulynyň döredijiligi şygryýet arkaly beýan edilen döredijilikdir. Goşgy, elbetde, edebi döredijilik oýlanmalarynyň, duýgularynyň, toslamalarynyň esasynda ýazylýan edebiýatyň žanrydyr. Žurnalistika bolsa bir ýanyny hökman real faktlara di-

Magtymgulynyň döredijiligi şygryýet arkaly beýan edilen döredijilikdir. Goşgy, elbetde, edebi döredijilik oýlanmalarynyň, duýgularynyň, toslamalarynyň esasynda ýazylýan edebiýatyň žanrydyr. Žurnalistika bolsa bir ýanyny hökman real faktlara di-

Magtymgulynyň döredijiligi şygryýet arkaly beýan edilen döredijilikdir. Goşgy, elbetde, edebi döredijilik oýlanmalarynyň, duýgularynyň, toslamalarynyň esasynda ýazylýan edebiýatyň žanrydyr. Žurnalistika bolsa bir ýanyny hökman real faktlara di-

Magtymgulynyň döredijiligi şygryýet arkaly beýan edilen döredijilikdir. Goşgy, elbetde, edebi döredijilik oýlanmalarynyň, duýgularynyň, toslamalarynyň esasynda ýazylýan edebiýatyň žanrydyr. Žurnalistika bolsa bir ýanyny hökman real faktlara di-

Magtymgulynyň döredijiligi şygryýet arkaly beýan edilen döredijilikdir. Goşgy, elbetde, edebi döredijilik oýlanmalarynyň, duýgularynyň, toslamalarynyň esasynda ýazylýan edebiýatyň žanrydyr. Žurnalistika bolsa bir ýanyny hökman real faktlara di-

Magtymgulynyň döredijiligi şygryýet arkaly beýan edilen döredijilikdir. Goşgy, elbetde, edebi döredijilik oýlanmalarynyň, duýgularynyň, toslamalarynyň esasynda ýazylýan edebiýatyň žanrydyr. Žurnalistika bolsa bir ýanyny hökman real faktlara di-

Magtymgulynyň goşgularynyň öz dilimize terjime etmek bilen, poeziýa äleminde şeýle ägirt adamyň türkmenleriň arasynda bardygyna göz ýetirdim.

Resul Gamzatow

Magtymguly söz meýdanynyň oragyny orup gidipdir, bize diňe onuň hoşasyny çöpläýmek galdy.

Mämmetweli Kemine

YAŞ DIPLOMATYŇ SESI

Horatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedowyň belleýşi ýaly, Ýeňiş güni adamzadyň parahatçylyk söýüjilik, dostluk, raýdaşlyk baradaky garaýyşlaryny has-da rowaçlandyryan, nesillerde watansöýüjiligiň we ynsanperwerligiň belent duýgularyny dabaralandyryan senedir.

Hoşniýetlilik, parahatçylyk, watansöýüjilik, ynsanperwerlik, gaýduwsyzlyk, edermenlik türkmen halkynyň asyrlar aşyp gelyän milli aýratynlyklarydyr hem-de durmuş kadasyňa öwürülen kämil ýörelgeleridir. Dünýä taryhyna örän pajyaly we iň gandöküşikli döwür hökmünde giren 1941 — 1945-nji ýyllarda hem halkymyzyň bu mukaddes kadalaryna berk eýeren merdana watandaşlarymyz doganlyk halklaryň wekilleri bilen egin-egne berip, aldym-berdimli söweş meýdanlarynda batyrlaryň we watançylygyň belent nusgasyny görkezdiler. 1418 güne çeken ot-ýalyňly şol ýyllarda wataandaşlarymyz — gaýduwsyz esgerlerimiz şöhratly söweş ýollaryny geçip, edermenligi üçin Gahryman diýen belent ada, söweş ordenlerine hem-de medallaryna mynasyp bolup, merdanalygyň beýik mekdebinini dörediler. Türkmen ýigitleri hem Ýeňiş gazanylmagynyň ahyrky günlerine çenli söweş meýdanında bolup, şöhratly söweş

menzillerini geçdiler.

Ýüreklere öçmejek ýaralar salan agyr synagly, azap-horlukly, jebir-jepaly uruş ýyllarynda tylda galan garrylar, aýal-gyzlar, çagalar «Ähli zat front üçin, ähli zat Ýeňiş üçin!» diýen ähliahk şygaryna eýerip, ýagty geljege, parahatçylyga we ýeňşe bolan synmaz ynam bilen gije-gündiz zäh-

met çekdiler. Bugdaýyň iň soňky dänesine, pagtanyň iň soňky übtüğine çenli ýygnap alyp, Beýik Ýeňşe saldamly goşant goşdular. Urşuň ýeňiş bilen tamamlanjakdygyna bolan beýik ynam bilen hem-de merdana ýigitleriň sag-aman dolanyp gelmeginiň hatyrasyna türkmen aýal-gyzlary Goranmak gaznasyna altyn-kümüş şaý-sepleriniň

lary terbiýelemekde görelde bolýan ýaşuly nesiller biziň buýsanjymyzdyr. Arkadagly Serdarymyzyň baştutanlygynda ýurdumyzda uruş weteranlarynyň sarpasy belentden tutulýar. Ýeňiş güni mynasybetli olara gymmat bahaly sowgatlar goşulýar. Uruş weteranlaryna ähli durmuş ýeňillikleri döredilýär.

Döwlet Baştutanymyzyň belleýşi ýaly, merdana ata-babalarymyzyň gahrymançylygy mukaddes Watanymyza, halkymyza we tutuş adamzada ak ýürekden gulluk etmegiň nusgalyk mekdebidir. Şoňa görä-de, gazaply uruş ýyllarynyň güzaplary, jebir-jepalary, ýetiren zyýany, bu döwrüň taryhynyň gahrymançylykly sahypalary hiç wagt unudylmaz! 1941 — 1945-nji ýyllaryň aldym-berdimli söweşlerinde edermenligiň we gaýduwsyzlygyň, baky hormatyň hem-de ebedi şöhratyň beýik nusgasyny döreden gahrymanlarymyz kalbymyzda baky ýaşar!

Amanbagt USSAÝEWA,
Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutunyň Halkara hukugy fakultetiniň III ýyl talyby.

PARAHATÇYLYK — YNSANYÝETIŇ BAŞ BAGTY

7392 kilogramyny tabşyryp, adamkärçiligiň we ynsanperwerligiň beýik nusgasyny görkezdiler.

Häzirki nesil türkmen halkynyň gahryman ogullarynyň önünde hemişe borçludur. Garaşsyz, hemişelik Bitarap Watanymyzy söýmegi, ynsan mertebesini belent tutmagy, ata-enä sarpa goýmagy ündeýän, ak ýürekli, lebzihalal, zähmetsöýer, belent ahlakly bolmagy wagyz edýän, hakyky watançy-

Butros Butros Galiniň şejere daragtyny yzarlasaň, gadymdan gelyän kopt maşgalaşyndan gaýdyar. Musulman asylyly müstürlililriň köpüsinden tapawutlylykda, ol hristian bolupdyr. Geljekki diplomat 1922-nji ýylyň 14-nji noýabrynda Kairde dünýä inýär. Ol Kair uniwersitetine okuwa girýär, soňra bolsa Sorbonnda okuwyny dowam etdirýär. Onuň fransuz we iňlis dillerini suwara öwrenmegi oňa BMG-niň Baş sekretary wezipesine dalaş etmekde artykmaçlyk beripdir.

Butros Gali 1949-njy ýylda Sorbonn şäherinde halkara hukugyndan doktorlyk dissertasiýasyny goraýar.

Butros Galiniň özüniň «Müsürüň Iýerusalime baryan ýoly» atly ýatlamasynda aýdýşy ýaly, 1971-nji ýylyň 25-nji oktýabrynda onuň ykbalynda ulý öwrülişik bolup geçýär. Ol gün, göräýmäge, Kair uniwersitetiniň 55 ýaşly professory üçin üýtgeşik hiç hili yşarat bolmaýar. Irden Kair uniwersitetiniň Ykdysadyýet we syýasy ylmylary fakultetinde leksiýa berýär, aňşam «Daşary syýasat» atly rubrika ýöredýän «Al-Ahram» ýarym resmi gazetiniň makalalaryny redaktirleýär. Emma şol gün — 25-nji oktýabrda Butros Galä Prezident Anwar Sadatyň iş diwanyndan garaşylmadyk jaň gelyär we oňa Müsür Arap Respublikasynyň daşary syýasatynyň ýolbaşçysy wezipesine bellenenigi habar berilýär. Eýýäm şol günň ertesi şa köşgi bolan gadymy Abedinde Butros Gali Respublikanyň önünde wepaly işlejekdigi hakynda kasam edýär. Butros Gali Prezident Anwar Sadatyň başlan iň dartgynly işlerini amal etmekde möhüm orunda durjak adamdy. Uzaga çeken uruşlardan soň, taryhda araplar bilen Ysraýylyň arasyndaky ilkinji gezek parahatçylykly gepleşikler başlanypdy.

Prezidentiň karary bilen taňşan Butros Gali birneme lapykeç bolýar. Kararda ol «Daşary işler ministri» wezipesini wagtlaýyn ýerine ýetiriji diýip belenýärdi. Anwar Sadatyň (1981-nji ýylda musulman fanatigi tarapyndan öldürilýär) we täze Prezident

Hosni Mubaregiň ýurdy dolandyran birnäçe ýyllarynyň dowamynda-da onuň wezipesi üýtgewsiz galýar. «Daşary işler ministri ýa-da daşary işler ministri» wezipesini wagtlaýyn ýerine ýetiriji bolsun, onuň tapawudy ýokdy: meseleleriň gerimi öňki halynda gal-

lyndan ähli zady ölçerip hereket edýän adamlar müsürlü diplomatyň hyýalbert umytlaryny kabul edip bilmediler.

Şeýlelikde, Müsürüň we Ysraýylyň daşary aragatnaşyklary edaralarynyň ýolbaşçylarynyň arasyndaky gepleşikler bir nokada baryp, ugruny ýitirdi. Butros Gali, köplenç, ysraýyl halky Yakyn Gündogaryň syýasy, ykdysady we medeni durmuşyna ýakynlaşmasa, Ysraýyl bilen hakyky parahatçylygy gazanmak mümkin däl diýen pikire gelyärdi. Birnäçe onýylyklaryň dowamynda bu sebitde ýaşayan ýewreýler Ysraýylyň ýaňy kemala gelen döwürleri goýberen säwliklerinden hiç hili sapak almandylar. Butros Gali ysraýyllylaryň 1950-nji ýyllaryň başynda lordaniýanyň patyşasy Abdullah bilen gepleşikleri geçirmek üçin Golda Meir atly zenan diplomaty ibermekden başga gowy netije tapmandyklaryny ýatlaman bilmeýärdi. Şonda Ysraýyl bilen parahatçylyk şertnamasyny baglaşmaga taýynlanyp oturan Patyşanyň gahar-gazabynyň çägi-çeni bolmandy. Elbetde, gepleşikler başlamanika tamamlanypdy.

Sadat bilen onuň egindeşiniň arasynda ýygy-ýygýdan düşünişmezlikler peýda bolup başlaýar. Butros Gali gepleşikleriniň tutuş arap jemgyýetiniň we palestinalylaryň bähbitlerini aramagyny isleýärdi. Ysraýyllylaryň bolsa muňa gahary gelyärdi.

(Dowamy bar).

«100 великих дипломатов» kitabyndan terjime eden: **Ajaýyp NOBATAWA,**
Halkara žurnalistikasy fakultetiniň II ýyl talyby.

BUTROS BUTROS GALI

(1922 — 2016)

Müsürlü diplomat. Müsürüň daşary işler ministri (1977–1990). BMG-niň Baş sekretary (1992–1996).

ýardy» — diýip, Butros Gali öz ýatlamalarynda ýazýar.

Butros Butros Gali Ysraýylyň goranmak ministri Moşe Dayan bilen ilkinji duşuşygyna düýpli taýýarlyk görýär. Arap dünýäsinde parahatçylygy ýola goýmaly diplomatlar birek-birege duýgudaşlyk bilirseler-de, bu ýagdaý gepleşikleriniň gidişine hiç hili täsir etmeýär. Taraplar kynlyk bilen ylalaşyga gelyärdiler. Butros Gali parahatçylyk şertnamasynyň mümkin boldugyça tutuş arap-ysraýyl gatnaşyklaryny düzgünleşdirmegini isleýärdi. Müsürlü diplomat gepleşiklerde öz ýurdunyň territoriýa giňişligi, geografiki ýerleşşi, taryhy tarapdan tutuş arap dünýäsiniň merkezidigini düşündirmäge synanyşdygýça, ysraýyllylar muny diplomatyň diňe öz bähbidine çapmagy we söwdada öz bähbidiniň bahasyny galdyrmaga synanyşygy diýip düşünýärdiler. Owa-

«Мир – это свобода, основанная на признании прав всякого человека».

Цицэрон

«Мир, счастье, братство людей – вот что нужно нам на этом свете!»

Марк Твен

Баш редактор
Айнабат NAZAROWA

Баш редакторыň орунбасарлары: M.Mätgurbanow, G.Gurbansähedow.
Жогapkär кätip: B.Гараýew.
Жогapkär кätibiň орунбасары: A.Каşaňow.
Кätip: A.Nobatowa.
Бөлүм мүдирі: J.Öwezowa.
Едеби işgärler: A.Ýazweliýew, A.Atajykowa.
Фотобарчы: T.Myratlyýew.
Корректорлар: A.Hудайbergenowa, A.Дөwлетowa.

Редаксион геңешінің ағзалары:

B.Ataýew, M.Berdinyýazow, W.Kadyrow,
R.Bäşimow, B.Saryýew, T.Gutlyýew,
B.Amansaryýew, B.Karaýew, A.Jumagulyýew,
M.Gandymowa, T.Babaýewa,
P.Çaryýew, O.Hemzäýew, T.Döwletowa,
J.Pürjähewa, O.Amanmuhammedowa.

Gazet elektron görnüşinde HGI-niň www.iirmfa.edu.tm internet saýtynda hem-de iirmfa.nesil.edu.tm sanly bilim portalynda ýerleşdirilýär.

E-mail:
yashdiplomathgi@gmail.com